С.Ж.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

Дәрігер мен науқастың арасындағы қарым-қатынастың үлгісі. Дәрігерлік борыш,дәрігерлік құпия.

Орындаған: Рақыш Н.Ж
Тексерген: Дәрмен Н.Ж
Курс:4
Факультет: ҚДС
Тобы:13-001-01

Дәрігерлік құпия

Әрбір пациент жеке құпиясының сақталу құқығына ие, медициналық көмек көрсетуге қатысатын дәрігер, басқа да тең дәрежелі тұлғалар, науқаспен басқаша қарастырылмаған жағдайда, дәрігерлік құпияны пациент өлімінен кейін және де медициналық көмекке жүгіну дерегін сақтауы тиіс

Врачебная тайна

Врачебная тайна — медицинское, правовое, социально-этическое понятие, представляющее собой запрет медицинскому работнику сообщать третьим лицам информацию о состоянии здоровья пациента, диагнозе, результатах обследования, самом факте обращения за медицинской помощью и сведений о личной жизни, полученных при обследовании и лечении. Запрет распространяется также на всех лиц, которым эта информация стала известна в случаях, предусмотренных законодательством.

Medical secret

The medical, legal, social and ethical concept representing the ban to the health worker to give the third parties information on the state of health of the patient, the diagnosis, results of inspection, the fact of the request for medical care and the data on private life received at inspection and treatment. The ban extends also to all persons to whom this information became known in the cases provided by the legislation.

1. Әрбір пациент жеке құпиясының сақталу құқығына ие, медициналық көмек көрсетуге қатысатын дәрігер, басқа да тең дәрежелі тұлғалар, дәрігерлік құпияны пациент өлімінен кейін және де медициналық көмекке жүгіну дерегін сақтауы тиіс.

2. Құпияға науқастың медициналық көмекке жүгіну себебі және емделу процесінде алынған барлық мәліметтер (диагноз, емдеу тәсілдері, болжам және т.б.) жатады.

Пациент туралы медициналық мәліметтер мына жағдайларда жариялануы мүмкін:

- пациенттің өз келісімімен;
- тергеу, прокуратура және сот органдарының негізделген талаптарымен;
- пациенттің және басқа тұлғалардың денсаулығы мен өміріне (қауіпті инфекциялы аурулар) қауіп төндіргенде;
- ақпарат кәсіби қажеттілік болып табылып, емдеуге басқа мамандарды тарту жағдайында;
- дәрігер науқасты емдеуге қатысатын тұлғалардың кәсіби құпияны сақтауын қадағалауы тиіс.
- медициналық ақпараттарды алу рұқсатына ие тұлғалар пациент туралы алынған барлық мәліметтерді құпия сақтауға міндетті.
- ғылыми зерттеулер, студенттерді үйрету және дәрігерлерді қайта даярлау кезінде дәрігерлік құпиясы сақталу тиіс.

95-бап. Дәрігерлік құпия

1. Медициналық көмекке жүгіну фактісі, азаматтың денсаулығының жай-күйі, оның ауруының диагнозы туралы ақпарат пен оны зерттеп-қарау және (немесе) емдеу кезінде алынған өзге де мәліметтер дәрігерлік құпияны құрайды.

2. Осы баптың 3 және 4-тармақтарында белгіленген жағдайлардан басқа, оқыту, кәсіптік, қызметтік және өзге де міндеттерді орындау кезінде дәрігерлік құпияны құрайтын мәліметтер белгілі болған адамдардың оларды жария етуіне жол берілмейді.

3. Дәрігерлік құпияны құрайтын мәліметтерді пациенттің немесе оның заңды өкілінің келісімімен пациентті зерттеп-қарау және емдеу мүддесіне орай, ғылыми зерттеулер жүргізу, осы мәліметтерді оқыту процесінде және өзге де мақсаттарға пайдалану үшін басқа жеке және (немесе) заңды тұлғаларға беруге жол беріледі.

4. Дәрігерлік құпияны құрайтын мәліметтерді азаматтың немесе оның заңды өкілінің келісімінсіз беруге мынадай жағдайларда:

1) өзінің жай-күйіне байланысты өз еркін білдіруге қабілетсіз азаматты зерттеп-қарау және емдеу мақсатында;

2) айналасындағыларға қауіп төндіретін аурулардың таралу қатері болған кезде, оның ішінде қан мен оның компоненттерінің донорлығы кезінде;

3) тергеу немесе сот талқылауын жүргізуге байланысты анықтау және алдын ала тергеу органдарының, прокурордың, адвокаттың және (немесе) соттың сұратуы бойынша;

4) кәмелетке толмаған адамға немесе әрекетке қабілетсіз адамға медициналық көмек көрсету кезінде оның заңды өкілдерін хабардар ету үшін;

5) азаматтың денсаулығына зақым құқыққа қарсы әрекеттер салдарынан келтірілді деп есептеуге негіздер болған кезде жол беріледі.

Дәрігер мен емделушінің өзара қарым-қатынас үлгілерінің мынадай типтері бар

Ақпараттық (ғылыми, инженерлік, тұтынушылық). Дәрігер емделушінің сырқаты туралы ақпарат жинап және оның өзін бұл жөнінде хабарландыра отырып, білікті кәсіби сарапшы ретінде әрекет етеді. Бұл орайда, емделуші бүкіл ақпаратпен танысу және медициналық көмек түрін өз қалауынша таңдау құқығына иелік ете отырып, толық автономиялы болады.

Интерпретациялық яғни түсіндірмелік. Дәрігер кеңесші және ақылшы рөлін атқарады. Ол емделушінің талап-тілегін айқындап алып, емдеу түрін таңдауына көмек көрсетуі тиіс. Бұл үшін дәрігер науқас бірден-бір дұрыс шешім қабылдауы үшін оның денсаулық ахуалы, тексерулерден өтуі және емделуі туралы ақпаратты түсіндіруі, яғни ұқтыруы тиіс.

Кеңестік яғни келісу, мәмілелесу. Дәрігер науқасты жақсы біледі. Бәрі өзара сенім мен келісімнің негізінде шешімін табады. Бұл үлгіде дәрігер дос және ұстаз рөлін атқарады. Емделушінің дербестігі осы орайда сақталады, бірақ ол тура осы емдеу түрінің қажеттілігіне негізделеді.

Патерналистік (латынның pater – әке сөзінен), яғни қамқоршылдық. Дәрігер қамқоршы рөлін атқарады, бірақ бұл орайда науқастың мүддесін өзінің төл мүддесінен жоғары қояды. Дәрігер науқасқа өзі таңдаған ем түрін қабылдауға табанды түрде кеңес береді.

Американский биоэтик **Роберт Витч** выделяет четыре модели взаимоотношения врач-пациент, характерную для современной культуры: **инженерную, пастырскую (патерналистскую), коллегиальную и контрактную.** С точки зрения Витча, эти модели неравноценны по своему моральному значению и представляют собой иерархию от наименее морально обоснованной инженерной модели к наиболее обоснованной - контрактной.

- 1
  - **1-ю модель отношения врача к пациенту Витч называет <u>инженерной</u>.** В рамках этой модели пациент воспринимается врачом как безличный механизм. Смысл врачевания сводится к манипулированию с телом пациента. Врач с помощью определенных физических воздействий стремится вернуть физиологический механизм человека в положение равновесия.
- 2
  - **2-ой тип отношений между врачом и пациентом - <u>патерналистский</u>**. Межличностные отношения здесь подобны отношениям священника и прихожанина или отца и ребёнка, наставника и подопечного. Принципы отношения к пациенту – любовь, милосердие, забота, благодеяние и справедливость. Патерналистская модель господствовала в христианской европейской культуре на протяжении многих столетий и не потеряла актуальности и в наши дни.

- 3

•3-тип взаимоотношений между врачом и пациентом Витч называет коллегиальный.Больной в рамках этой модели предстает как равноправный в своем взаимодействии с врачом. Для того чтобы играть свою роль, пациент должен получить от врача достаточное количество правдивой информации о своем состоянии здоровья, вариантах лечения, прогнозе развития заболевания, возможных осложнениях и т.д.

- 4

•4 модель отношения врача к пациенту, которую выделяет Витч, называется «контрактная».Взаимодействия врача и пациента осуществляются на принципах общественного договора. Пациенты заключают договор на медицинское обслуживание с лечебным учреждением или через страховую компанию. Каждая сторона в таком договоре несёт свои обязательства, и каждая достигает своей выгоды.

Дәрігер парызы

Дәрігердің кәсіби қызметінің (тәжірибеші және ғалым) басты парызы – адамның өмірін сақтау, аурулардың алдын алу және денсаулықты қалыпқа келтіру, сонымен бірге жазылмайтын сырқаттар тұсында зардап шегуді мейлінше азайту

выполнении всех требований, связанных с работой врача и достижением главной цели — успеха в лечебной деятельности и оздоровлении

Debtmedical (professional).Keyconceptofmedicalmedicalethicsand medicalethics. Consistsinaccomplishmentofallrequirements, work-relatedthedoctorandachievementof a maingoal — successinmedicalactivitiesandimprovementofthepatient, inindependenceofconditionsandtimeofdeliveryofhealthc are, from aconditionandtheattitudeofthedoctortowardstheidentityo fthepatient.

Қорытынды

- Денсаулық сақтау ұйымдары мен мекемелерінде сырқат адамға медициналық көмек көрсететін әрбір дәрігер және орта, кіші буын медицина қызметкері дәрігерлік құпия туралы білу тиіс.Бұл жөнінде Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» № 193-IV Кодексінде арнайы 95-ші бап бар.
- Әр емделуші өз денсаулығына жауапты болуы абзал. Яғни адамның өз денсаулығына салғырт карауы , дәрігерлік қателікке әкеліп соқтыруы әбден мүмкін.